

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

over het verbeteren van de betaalbaarheid van tandzorg

(ingediend door Karin Jiroflée)

Toelichting

Inleiding

De afgelopen jaren was de gezondheidszorg steevast voorwerp van forse besparingen. Jammer genoeg werden deze besparingen niet aangegrepen om de betaalbaarheid van een aantal zorgdomeinen te versterken. Uit de OESO-cijfers blijkt dat Belgen nog steeds één vijfde van hun totale gezondheidsuitgaven uit eigen zak betalen. Het aandeel van deze persoonlijke uitgaven ligt hoger dan het EU-15 gemiddelde (KCE, 2015). Dit laat zich ook zien in de financiële toegankelijkheid van onze gezondheidszorg.

Uit de meest recente editie van de gezondheidsenquête (WIV, 2016) met cijfers uit 2013, blijkt dat 26% van de huishoudens vindt dat de kosten voor gezondheidszorgen moeilijk in te passen zijn in het huishoudbudget. Het inkomen speelt een grote rol in die perceptie: **bij de laagst verdienende huishoudens stelt niet minder dan 53% dat de uitgaven van gezondheidszorgen moeilijk om dragen zijn, bij de meest verdienende huishoudens gaat het om slechts 7% van de huishoudens. 8% van de huishoudens geeft aan dat financiële belemmeringen er de oorzaak van waren dat ze in de loop van de afgelopen 12 maanden medische zorgen, tandverzorging, (voorgeschreven) geneesmiddelen, een bril of psychische zorg moesten uitstellen.** Onze gezondheidszorg kampt dus met heel wat zogenaamde onvervulde noden.

Tandzorg

Tandzorg vormt een belangrijk onderdeel van de gezondheidszorg. De tandarts verstrekt technische zorg die niet vervangen kan worden door medicijnen of zelfzorg. Bovendien bestaat er een verband tussen een regelmatig tandartsbezoek en een betere mondhygiëne. De tandarts vervult immers een belangrijke rol in de ondersteuning van de patiënt in de realisatie van zelfzorg voor het gebit. Mondgezondheid is dan weer gelinkt aan overige gezondheidsproblemen zoals hartziektes, dementie en diabetes. Tandzorg is dus een essentiële schakel in onze gezondheidszorg met een belangrijke impact op de volksgezondheid (WIV, 2016).

Uit de gezondheidsenquête van het WIV (2016) blijkt dat 62% van de Belgische bevolking jaarlijks naar de tandarts gaat voor een preventieve controle. Deze trend is positief, de voorbije decennia werden veel inspanningen op dit vlak geleverd. Zo werd preventieve tandzorg gratis voor jongeren tot 18 jaar. Ook voor volwassenen is er een redelijke tussenkomst voorzien voor een aantal preventieve aspecten van tandzorg. Wel zijn er hier leeftijdsbeperkingen en responsabiliseringsmechanismen (cfr. het mondzorgtraject). Toch blijven er belangrijke socio-economische verschillen bestaan. Financiële (angst voor vervolgcosten) maar ook cognitieve barrières spelen hier een belangrijke rol (WIV, 2015). Daarom is het belangrijk om in te zetten op een verbinding met een tandarts vanuit een vertrouwde zorgrelatie.

garantie op zorg: lagere prijs bril, tandzorg en hoorapparaat

De vrees voor een hoge factuur na een tandartsbezoek is een niet te onderschatten factor. In tegenstelling tot preventieve zorg is heel wat bijkomende tandzorg immers niet of slechts beperkt terugbetaald. Zo worden, bijvoorbeeld, extracties voor volwassenen niet terugbetaald. Het Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten becijferde in 2014 dat de patiëntenfactuur voor kronen, bruggen en implantaten hoog kan oplopen. De totale factuur bedraagt gemiddeld 888 euro bij het plaatsen van kronen, 1.293 euro voor een brug en 2.350 euro voor implantaten. Maar achter die gemiddelden gaan grote verschillen en hoge uitschieters schuil. Ter illustratie: een kwart van de respondenten moest meer dan 3.000 euro betalen voor implantaten.

Het is duidelijk dat de terugbetaling van tandzorg ontoereikend is. Maar liefst 3 op 4 van de bevroegden wenst een betere terugbetaling van tandzorg. Van de mensen die aangeven dat ze het afgelopen jaar tandzorg nodig hadden, zegt 40% deze niet te kunnen betalen. Tot slot geeft 34% van de mensen die een los gebit dragen aan dat ze dit doen omwille van financiële redenen, terwijl dit niet de beste optie was (NVSM, 2014).

Orthodontie

Naast de hierboven omschreven tandzorg wint ook de orthodontie aan belang. Orthodontie is het optimaliseren van de stand van de tanden met behulp van beugels. Uit een studie van het Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (2008) blijkt dat 4 op 10 van de Belgische jongeren een beugel dragen. De redenen hiervoor gaan van kleine esthetische afwijkingen tot ernstige beet-anomalieën.

Indien de orthodontische behandeling voor de leeftijd van 15 jaar is aangevraagd, komt de ziekteverzekering beperkt tussen. Maar deze tussenkomst is laag in verhouding tot de kost van de behandeling. Voor volwassenen is er geen tussenkomst van de verplichte verzekering. Verschillende mutualiteiten bieden wel bijkomende tussenkomsten aan hun leden. Ook zijn aanvullende tandverzekeringen aan een opmars bezig. Toch blijft de kost voor een orthodontische behandeling hoog.

Het KCE (2008) stelt dat een behandeling gemiddeld 2.000 euro kost. Zelfs na tussenkomsten van de ziekteverzekering en aanvullende verzekeringen blijft makkelijk 1.000 euro ten laste van de jongere of zijn ouders. De Socialistische Mutualiteiten (2014) komen tot gelijkaardige cijfers. In hun bevraging kostte orthodontie de patiënten gemiddeld 1.204 euro voor een volwassene en 1.019 euro voor een kind.

Tariefzekerheid

Tandartsen en orthodontisten hebben een lage conventiegraad. Bijna 40% volgt de wettelijke tarieven niet. In bepaalde regio's volgt zelfs meer dan de helft van de tandartsen de tarieven niet. Ook voor terugbetaalde verstrekkingen staat de patiënt dus bloot aan supplementen. Daarnaast valt, zoals hierboven aangegeven, een groot deel van de tandzorg buiten de verplichte verzekering. Hier bestaat er dus geen prijscontrole en transparantie, en dat noch voor de technische verstrekking, noch voor de gebruikte hulpmiddelen of implantaten. De mate van tariefzekerheid is in de tandzorg dus zeer klein.

Conclusie

Betaalbaarheid staat vandaag een goede mondgezondheid in de weg. Nog te weinig Belgen gaan jaarlijks naar de tandarts. De vrees voor hoge vervolgcosten na de preventieve consultatie speelt hier

garantie op zorg: lagere prijs bril, tandzorg en hoorapparaat

zeker een rol. Tandzorg wordt dan ook uitgesteld tot er echt problemen zijn en patiënten zien zich in dat geval genoodzaakt om uit financiële overwegingen voor tweedekeusbehandelingen te kiezen. Ook orthodontie is vandaag onbetaalbaar voor een belangrijk deel van de bevolking. Een gebrek aan terugbetaling, de lage conventiegraad en de vrije prijszetting van niet terugbetaalde ingrepen en hulpmiddelen, zorgen voor een belangrijke financiële hinderpaal wat de toegankelijkheid van de tandzorg betreft. De indieners van deze resolutie wensen dat de overheid de (financiële) toegankelijkheid van tandzorg verbetert.

garantie op zorg: lagere prijs bril, tandzorg en hoorapparaat

De Kamer van Volksvertegenwoordigers

- A. Stelt vast dat Belgen een vijfde van de gezondheidskosten uit eigen zak betalen (OESO, 2015);
- B. Wijst erop dat 8% van de huishoudens zorg uitstelt om financiële redenen (WIV, 2016);
- C. Neemt kennis van het feit dat drie op vier respondenten een betere terugbetaling wensen van tandzorg, een kwart van de respondenten orthodontie als een echt pijnpunt beschouwt en 40% van de respondenten aangeeft dat ze nodige tandzorg niet konden betalen (NVSM, 2014);
- D. Stelt vast dat 30% van respondenten de tandarts pas ziet bij problemen (NVSM, 2014);
- E. Wijst op het feit dat de huidige regeling leeftijdsbeperkingen oplegt aangaande het jaarlijks preventief onderzoek (+63 jaar), het trekken van tanden, het plaatsen van prothesen en orthodontie;
- F. Stelt vast dat de factuur voor een kroon gemiddeld 888 euro bedraagt, deze voor een brug 1.293 euro en de factuur van orthodontie voor volwassen gemiddeld 1.204 euro kost, maar dat deze bedragen in individuele gevallen fors hoger oplopen (NVSM, 2014);
- G. Neemt kennis van het feit dat 4 op 10 tandartsen het tariefakkoord niet volgen;
- H. Acht het nodig dat er een forse inspanning wordt geleverd om de betaalbaarheid van curatieve tandzorg en orthodontie te verbeteren;
- I. Verwijst naar de enorme besparingen die de afgelopen jaren werden gerealiseerd op het budget gezondheidszorg;

garantie op zorg: lagere prijs bril, tandzorg en hoorapparaat

Verzoekt de regering om

1. Het besparingstraject in de gezondheidszorg om te zetten in een investeringstraject;
2. Initiatieven te nemen om het aantal mensen dat niet regelmatig naar de tandarts gaat terug te dringen, daarbij aandacht te hebben voor specifieke doelgroepen, en dit in overleg met de gemeenschappen;
3. De mogelijkheid te bestuderen om (preventieve) tandzorg aan te bieden via het forfait binnen de medische huizen;
4. Het budget voor de preventieve tandzorg te verdubbelen;
5. De huidige leeftijdsdrempels voor preventieve en curatieve (extracties) zorg weg te werken;
6. Te werken aan een terugbetaling van bruggen en kronen en het beter terugbetalen van implantaten en orthodontie;
7. Affichering van de tandartstarieven voor de meest courante behandelingen in de wachtzaal en de website van de tandarts wettelijk verplicht te maken;
8. Te zorgen voor een regelgevend kader omtrent de prijszetting van bruggen, kronen, implantaten en beugels en garanties op kwalitatieve zorg in te bouwen;
9. Een Commissie Terugbetaling tand-, oog- en hoorhulpmiddelen op te richten die zich uitspreekt over de terugbetalingstarieven gelinkt aan kwaliteit en doelmatigheid;
10. De conventie van tandartsen en orthodontisten te bevorderen.

garantie op zorg: lagere prijs bril, tandzorg en hoorapparaat